VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA
ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXVI. évfolyam, 7965. szám | Péntek, 1970. október 30. | 4 oldal, 30 bani

Megyénk állami mezőgazdasági vállalataiban

Befejezték a búza vetését

Hatványozott erőfeszitést, fáradságos és kitartó munkát követelt az idei ősz a magvető emberektől. Talán még sohasem volt ilyen nehéz a mezei munka, soha sem volt szükség ilyen küzdelemre, sohasem gyöngyözött így a verejték a földmüvelők homlokán, mint ezen az őszön. Hüvös, csapadékos volt az idő. Ezért sokat késett a kapásnövények termésének beérése. Emellett a vártnál sokkal korábban fagypont alá süllyedt a hőmérő higanyszála. A magvető emberek azonban megértették az idő figyelmeztetését. Határozottan szálltak szembe a természet szeszélyeivel, küzdöttek a termények szemveszteség nélküli betakaritásáért, a jövő évi kenyérgabona magvainak földbe juttatásáért. Állandóan és mindenfelé népes volt a határ. Az állami mezőgazdasági vállalatok dolgozóinak ezrei törték a kukoricát. Traktorosok százai csépelték a napraforgót és a szóját. Barázdát hasitottak, magágyat készitettek és vetettek.

Volt munka bőven. Igen, volt. És ha már nem is sok, de még maradt is. Ám az állami vállalatokban a nehezén már tuljutottak. A 6019 hektár napraforgó betakaritása után tegnap délután befejezték a 2977 hektár területen termesztett szója cséplését és biztonságba helyezték a 9439 hektár kukorica termését is. Ésszerü szervezést, az emberi és gépi potenciál gazdaságos kihasználását igényelte a kukorica betakaritása. A Pécskai Állami Mezőgazdasági Vállalat dolgozóinak például 3511 hektár területről kellett letörni és beszállitani a tengerit. Érthető tehát, ha megállás nélkül, éjt nappallá téve dolgoztak a kukorica kombájnok, de mit érne a gép ember nélkül?! A dicséret tehát őket, az embereket, a traktorosokat illeti. Hasonlóan nagy területről került kotárkába a termés az ötvenesi, az Arad—Mureş és a ságai állami mezőgazdasági vállalatokban is.

Mint pozitiv tényezőt kell kiemelni, hogy a vállalatok és a farmok vezetői felelősségérzettel és jól szervezték meg a munkát. Széles munkafrontot biztositva, folyamatosan és fokozott ütemben dolgozhattak a gépek. Igy lehetőség nyilt arra is, hogy a betakaritással párhuzamosan végezzék a vetőszántást és készitsék a magágyat. A legtöbb vállalatban a gépesitők nyujtott, vagy két müszakban dolgozva végezték a szántást. Az optimális időben és minőségileg is kifogástalanul előkészitett területen csakhamar munkába állhattak a vetőgépek. Magas agrotechnikai szinten kezdték meg és fejezték be az 5000 hektár árpa és 1252 hektár zöldtakarmány vetését.

Tegnap délután megyénk állami mezőgazdasági vállalataiban az utolsó parcellákon is földbe került a kenyérgabona magja. A vállalatok dolgozói, traktorosai 14 000 hektár területet vetettek be buzával. Minden dicséretet és elismerést megérdemelnek a traktorosok, akik oroszlánrészt vállaltak ebből a könnyünek egyáltalán nem mondható mezei munkából. Derekasan helytálltak, fáradságot nem ismerve dolgoztak a vasparipák huszárjai a pécskai, az ötvenesi, a sági, a kisjenői és más állami gazdaságokban. Hogy milyen erőfeszitésre volt szükség, azt mindennél ékesszólóbban tükrözik a szamok. Pécskán 2900, Ságon 2700, Ötvenesen szintén 2900, Kisjenőben pedig 2000 hektár területet kellett felszántani, előkésziteni és buzával bevetni.

Nem érdektelen megemliteni, hogy mig az elmult esztendőkben megyénk szinte valamennyi állami mezőgazdasági vállalatában termesztettek buzát, ezen az őszön ezt a fontos gabonát mindössze hét vállalatban vetették el. A magas terméshozam biztositása érdekében történt ez a szakositás. Azért, hogy kifogástalan terméseredményeket érjenek el, a vetés előtt az összes buzatermesztésre szánt földterületen foszforos és nitrogénes mütrágyát alkalmaztak.

Az ősziek betakaritása, a kenyérgabona vetése befejeződött az állami mezőgazdasági vállalatokban. Ezzel azonban még nem értek az őszi munkálatok végére. A vezetők és szakemberek minden erőt az őszi mélyszántás ütemének fokozására összpontositottak. E művelet kivitelezésén több mint 700 traktor dolgozik és naponta 2100 hektár területen hasitanak barázdát. Eddig a legnagyobb területen a sági, az ötvenesi, a kisjenői, a pécskai és az angyalkuti állami mezőgazdasági vállalatokban végezték el a mélyszántást.

CSIGYÁR ISTVÁN

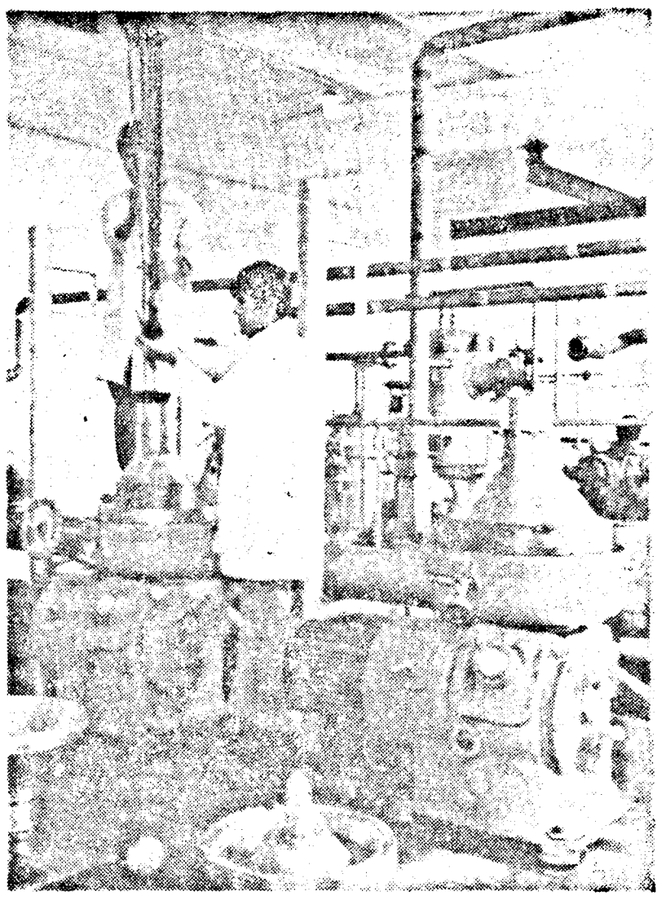

Az Élelmiszeripari Kombinát takarmányélesztő gyártó részlegén a centrifugális szeparátorokat tisztitják. (KELEN FERENC felvétele)

Találkozó a Román Kommunista Párt Központi Bizottságánál

Paul Niculescu-Mizil elvtárs, az RKP KB Végrehajtó Bizottságának és Állandó Elnökségének tagja, a KB titkára október 28-án és 29-én találkozott a Francia Kommunista Párt küldöttségével. A René Piquet elvtárs, a Francia KP KB Politbürójának tagja, a KB titkára vezette küldöttségben a következő elvtársak vesznek részt: Henri Martin, az FKP KB tagja, Etienne Dominici, az FKP Hautes Alpes-i szövetségének titkára, Henri Malberg, az FKP párizsi szövetsége bürójának tagja és Louis de Floch, az FKP KB aktivistája.

A találkozón román részről a következő elvtársak vettek részt: Ghizela Vass és Ion Circei, az RKP KB osztályvezetői, Dumitru Ghişe, az RKP KB helyettes osztályvezetője és Dan Marţian, az RKP Bukarest municipiumi bizottságának titkára.

A találkozón a felek tájékoztatták egymást a Román Kommunista Párt, illetve a Francia Kommunista Párt bel- és külpolitikai tevékenységéről.

A találkozó meleg, elvtársi légkörben folyt le.

Megnyilt a Dacia mozi

Tegnap délután megnyitotta kapuit Arad uj, panorámikus filmszinháza. A megnyitón részt vettek a helyi párt- és állami szervek, valamint a municipiumi vállalatok és intézmények vezetői, nagyszámu közönség. Ez ünnepélyes alkalommal bemutatták a MUZSIKA HANGJAI cimü amerikai panorámikus filmet.

NICOLAE CEAUŞESCU ELVTÁRS BARÁTI LÁTOGATÁST TESZ JUGOSZLÁVIA SZOCIALISTA SZÖVETSÉGI KÖZTÁRSASÁGBAN

Nicolae Ceauşescu elvtárs, a Román Kommunista Párt főtitkára, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsának elnöke Joszip Broz Tito elvtárs, Jugoszlávia Szocialista Szövetségi Köztársaság elnöke, a Jugoszláviai Kommunisták Szövetsége elnökének meghivására november elején baráti látogatást tesz Jugoszlávia SZSZK-ban.

MUNKÁSKEZEK ARANYA

A Faipari Kombinátban

A gépi asztalos nyolcfejü másológépén megszokott napi munkáját végzi és nem is gondol arra, hogy masinájával 30—40 kézi fafaragó teljesitményét éri el. A modellként használt kézifaragásu akantuszlevél mélyedéseinek és domborulatainak megfelelően mozgatja kezével a középen elhelyezett furófej irányzótüjét és eszerint munkálják meg az alájuk erősitett kórisfalemezt a többi fej furói. Egyszerre 8 darab hasonló nyersfaragást hajt végre.

Noghiu Ilie, a Faipari Kombinát stilbutorgyártó szekciójának vezetője tisztában van a másológép fontosságával. Meg is jegyzi: „Ha nem volna ez a gép, a teljes munkáslétszám csak faragásra sem lenne elegendő". 210 munkással és 80 inassal dolgozik a szekció, évi 14 millió lej értékü stilbutort termel, 160—180 tipusban, külföldi megrendelők részére.

— Bizonyos külföldi országokban néhány éve nagyon divatba jött a stilbutor — kapcsolódik be a beszélgetésbe Hartman Rudolf mester. — Annyira megnőtt a kereslet, hogy szekciónk termelésének duplájával vagy triplájával sem lennének semmilyen elhelyezési gondok.

— Nálunk elég kevéssé ismert jelenleg a stilbutor — jegyezzük meg.

— Valóban igy van — hagyja helyben a mester. — A mindennapi igényeket kielégitő régi stilbutorok nagyrészt tönkrementek már, uj butorok vásárlására és használatára nálunk egyelőre csak kis mértékben születtek meg az igények.

— Nem lenne érdektelen — fordulunk Noghiu szekcióvezetőhöz —, ha néhány szóban elmondaná a stilbutorok általános jellegzetességeit.

— Jellemző tulajdonságuk az, hogy müvészeti értékü faragásokkal, intarziával, diszitő festményekkel, inkrusztációkkal ékesitik őket. A butorkészitésnél használt jelentősebb stilusok a barokk, reneszánsz, angol és francia klasszszikus stilus, rokokó stb. voltak. Minden stilusnak megvannak a maga jellegzetes diszitőelemei és formái. A stilbutor lényegében nem változott, azokat a diszitőelemeket használjuk ma is, mint évszázadokkal ezelőtt.

— Ez igaz lehet, azonban, amint látjuk, a modern technika vivmányai nem kerülik el a stilbutorgyártás folyamatát sem. Nemcsak a másológép használatát jegyeztük fel, hanem azt is, hogy bizonyos diszitőelemeket müanyagból öntenek és rádolgoznak a fára. Igaz, lényegesen olcsóbb igy, de valahogy visszás érzés, amikor „okos gépek" kiveszik kezünkből a munkát, amit szerettünk, ami nem egyszerü munka, hanem bizonyos fokig müvészet volt. Aradon hagyománya van a fafaragasnak, a stilbutorgyártás nagy multra tekint vissza. Számithatunk-e arra, hogy a müanyagok használata idővel kiveszi a faragók kezéből a vésőt, nagy kézügyességet és szakértelmet igénylő munkájuk egyszerü, gépi munka lesz?

— Nem, ilyesmire nem fog sor kerülni — biztosit bennünket mindkét szakember egyszerre. És betessékelnek a fafaragók „otthonába". Világos, napfényes mühely, egyik oldala csupa ablak. 25 munkás dolgozik, ki-ki saját munkaasztalán. Hárman intarziakészitők, a többiek faragók. Apró, fényes, finom szerszámaik vannak, szám szerint vagy 15. Vésők, tük, kések, csipeszek vannak kirakva a munkaasztalra, mint a fogorvosnál. Nagyon szépek a nyeleik, ki-ki saját izlése szerint faragta.

Mihăileanu Viorel fafaragó munkaasztaláról Noghiu Ilie szekcióvezető két munkadarabot vesz le és megmutatja. Virágokat ábrázolnak a faragások.

— Egyik munkadarab faragása befejeződött már — szolgál magyarázattal a szekcióvezető —, a másik most került le a másológépről. Ugye, nagy a különbség? Hát ez a faragó vésőjének hozzájárulása. Nem lesz képes sohasem utána csinálni a gép. És vannak faragások, melyeket csak a szakember keze tud megformálni. A barokk stilusu fotelek lábait az oroszlánkörmökkel sem másológépen, sem müanyagból nem lehet elkésziteni. Kovács János specialista, Kőnyi Sándor, Petrányi István, Jurca Vasile faragók és még sokan mások dolgoznak ezen.

Munka, amit végeznek, vagy müvészet, nem tudom. Egy biztos: munkáskezük aranyát sohasem lehet apropénzre váltani.

FEKETE GÉZA

HIVATÁSSZERETET

Ezelőtt hét évvel állitották ki születési bizonyitványát az AVICOLA Állami Mezőgazdasági Vállalatnak. Hét esztendő nem nagy idő. De e vállalat életében mégis nagyon sok dicséretre méltó esemény játszódott le. A legjelentősebb az a tény, hogy a vállalat szakemberei, hozzáértő és szorgalmas dolgozói munkájukkal küzdötték fel magukat az országos élenjáró állami mezőgazdasági vállalatok közé.

Most e néhány sorban nem akarom bemutatni a vállalat tevékenységét, csupán a 6-os farm szakembereinek és dolgozóinak mindennapi munkájából néhány filmkockát alkotni.

A farm gazdasági épületei az Arad—Déva országut baloldalán helyezkednek el. A látogatók épp ugy, mint az ott dolgozók csak fehér köpenybe öltözve, előbb áthaladva a fertőtlenitő termen dr. Anta Petru állatorvos társaságában tekinthetik meg a termelő részlegeket.

— A farm megalakulása óta vezetem és irányitom vállalatunk ezen alegységének tevékenységét. Nem volt könnyü. Nehézségek voltak, különösen a tojótyuk-állomány kialakitását illetően, a szelekció végrehajtásában, az elhullások minimalizálásában. Noha idejövetelem előtt 10 évet dolgoztam Székesuton, mint körzeti állatorvos, ahol tágabb körben tényleges gyakorlati munkát végeztem, uj beosztásomban szakmai ismereteim kibővitése nagyon is szükségessé vált. A majorságtenyésztésben is a jövedelmező gazdálkodást kellett előtérbe helyezni. A klasszikus tenyésztésről áttértünk a mai igényeknek megfelelő modern tenyészetre —, magyarázta utközben az állatorvos.

Közben elérkezett az etetés ideje s a tyukok, mint megzavart hangyaboly — igyekeztek a vályuhoz. Tápanyagban, mikroelemekben gazdag, változatos, vitamindus, kombinált takarmány volt a menü.

Dr. Anta Petruval folytattuk beszélgetésünket. Megtudtam, hogy idei 9 havi tervüket is tulhaladták, mind a létszámot, mind pedig a tojástermelést illetően, noha az egy tojásra eső fajlagos takarmányfogyasztást is 43 grammal csökkentették.

Arról érdeklődtem, miben rejlik a modern majorságtenyésztés titka, hogyan alkalmazzák ezt a 6-os farmon?

Rövid volt a válasz. A jövedelmezőségben. Ehhez viszont szakmai ismeret, jól összeforrott, öntudatos kollektiv munka szükséges. A telepen dolgozók mindenikének egyéni feladata van. Mindig előtérbe helyezték a kiváló tenyészértékü egyedek kiválasztását, ezek továbbtenyésztését. A jércéket a tojási időszak kezdete előtt figyelmes, előkészitő takarmányozásban részesitették. Mindezt azért, hogy a továbbiakban a szervezet biztositani tudja a folyamatos termelést. A gondozókat állandósitották, s időközönként továbbképző tanfolyamokon gazdagitották tudásukat. Az elhullások számát a legalacsonyabbakra szoritották le.

Példának okáért érdemes megemliteni, hogy idén az elhullási arány 0,5 százalékot tesz ki.

A tények és számok önmagukért beszélnek. Az elért eredményekért 1968-ban országos első, mig tavaly második helyezést ért el a 6-os tyuktenyésztő farm munkaközössége.

SZABÓ GYULA

LAPUNK III. OLDALÁN

TUDÓSITÁSOK • PILLANATKÉPEK • BESZÁMOLÓK • FOTÓRIPORTOK • JEGYZETEK • HÍREK • ÚTLEIRÁSOK • HUMOR

VL Magazin

Vladimirescui képek

A farmon évente 72—76 ezer majorságot tartanak és tojástermelésre szakositották magukat. Tavaly 2 943 000 darab tojással termeltek többet a tervelőirányzaton tulmenően. Jövedelmi tervüket 2 791 000 lejjel haladták meg. Ezen alegység 2,7 millió lej haszonnal zárta az évet.

A baromficsarnok egyikében épp a tojást szedték össze, amikor ott jártunk. Kiváncsian kérdeztem az állatorvostól, mi volt a multévi tojástermelési átlag?

— Tavaly 210 darab volt az előirányzat tyukonként, és 258 tojást értünk el — válaszolta a farm vezetője.

Ezt az eredményt a hozzáértő szakmai irányitásnak, a gondozók odaadó munkájának köszönhetik.

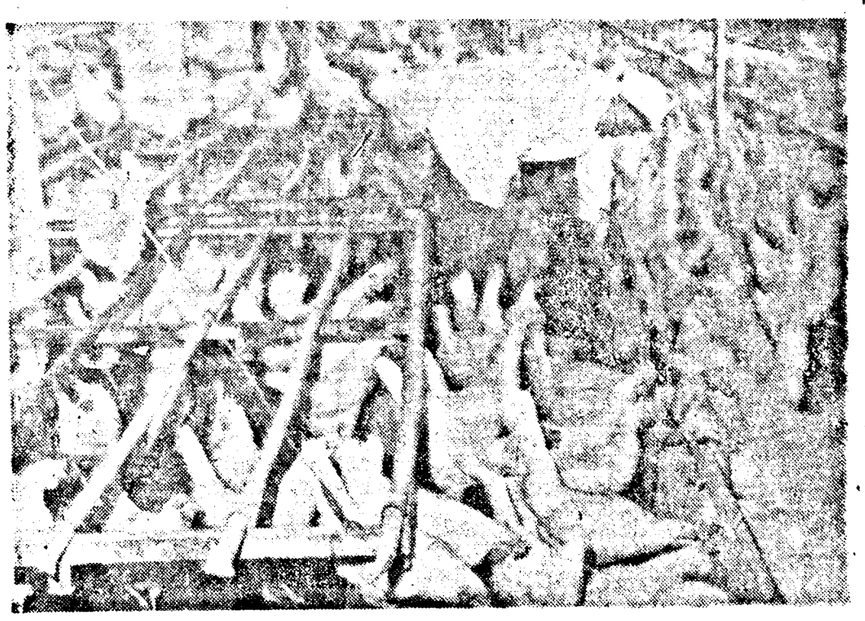

Pillanatkép a farm egyik csarnokából.

VISZONTLÁTÁS

Négyen ülünk az autóban, melyet a benzinnél erősebb üzemanyag, a honvágy hajt évtizedek óta nemlátott szülőfalum felé. Az ut egyik oldalán csakhamar feltünnek a világosi vár romjai és a kocsi végigsuhan a község hét kilométer hosszu főutcáján. Csak néhány percig időzünk itt, hogy megtekintsük a Slavici-muzeumot. Aztán tovább folytatjuk utunkat azzal a gondolattal, hogy most már az iró egyik elbeszéléséből ismert „Szerencsemalom" vidéke felé tartunk. Utunk következő állomása Borosjenő, a meglepően csinos kis város. A Fehér-Körösön átivelő betonhidon, parkok között jutunk a város szivébe. Közben benézünk a török időkből fennmaradt és restaurált „vár"-ba, amely most nevelőintézet.

Gurbáig tart az aszfaltozott ut, innen kilenc kilométernyi „makadám" vezet Csermőig.

Az embert sorsa olykor sokszáz kilométerre veti el szülőföldjétől és a honvágy a szülőfalu felé száll, melynek körvonalait szeme elé vetiti a képzelet. De most már itt vagyok, s noha alig száz kilométerről jöttem, mintha mesevilágba érkeztem volna. Keresem a régi ismerősök házait, amelyek a tágas főut két oldalán emelkedtek, és amelyeknek gyümölcsöskertjeiben mindig szivesen látott vendég voltam öcsémmel együtt. Nem, nem látom őket. Virágoskertekkel diszitett, korszerü villák ötlenek szemembe. A széles ut két oldalán aszfaltos gyalogjáró (hová tünt a régi, sárban imbolygó tölgypallós járda?) Igaz, az ut és a járda között van még sár is. Tovább haladva, a régi szatócsüzletek helyén nagy, szövetkezeti bolt, önkiszolgáló üzlet, cukrászda, falatozó tünik szemembe. Az utcán és a házakban villanyvilágitás.

A régi szülői ház őszi napfényben hunyorgó csöppnyi ablakszemei csodálkozva nézik a hosszu utról megtértet. A szobákban gerendás a mennyezet, ugy mint ötven évvel ezelőtt, csak a tető zsindelyei helyett piroslanak a kis cserepek. Ezt a házat nem restaurálták (szinte le sem merem irni: százkilencvenöt éves és a községi tanács nem engedi lebontani). Most Rábotka Matild lakik benne, aki örömmel vendégel meg bennünket. Elhunyt férje iskolatársam volt s jöttünk hirére még néhány iskolatárs is ellátogatott ide. Kinéztem az udvarra: az ecetfa és a kőrisfa, melynek szellőtől himbálózó ágain repülőgépet játszottunk —, már az enyészeté. A Szomjas kutya is a mindent elnyelő idő ölében pihen. Csak a kert gyümölcsfáin integetnek felém — ugy, mint valaha — a piroskepü sikulai almák.

Ellátogattunk János bácsihoz, az elemi iskola volt igazgatójához, akit 92 esztendős kora ellenére is, friss erőben találtunk. A régi iskola helyén uj, 12 osztályos liceum épült. Innen indul ki a falu kulturélete. (Az én gyermekkoromban a 4000 lakosu községből összesen negyen jártunk gimnáziumba és érettségiztünk más városok középiskoláiban).

Szülőfalum eredete a Bartucz-Kolarov, Márki és Somogyi féle monográfiák szerint a XV. századba nyulik vissza. Ma a szocialista megvalósitások egész sora jellemzi. A többezer holdas Állami Mezőgazdasági Vállalat mellett, termelőszövetkezet és gépesitő vállalat müködik itt.

Nem győzünk betelni a csinos, villaszerü házak szépségével. Ám, kissé fájó szivvel látjuk, hogy az „épitkezési láz" nem kimélte a falu központját uraló százados fákkal teli „Nagykert"-et — amely valamikor tiszta levegőjü park volt s amelyre ma már csak az uj házak mögötti kertekben megmaradt néhány jegenye és gesztenyefa lombjai emlékeztetnek.

Az idő gyorsan telik és elérkeznek a bucsuzás percei. Gondolatban mégegyszer magamhoz ölelem azokat a helyeket, ahol gyermekéveimet töltöttem. Eszembe jutnak a fürdések a falu végén folydogáló patakban, majd a távolabbi Tőz „folyóban", a kislakai kirándulások, a házak, melyeknek udvarán barátaimmal oly sokat játszottam. És érzem, hogy a honvágy halk hangja csak néhány órára csitult el szivemben, mert a gondolatok minduntalan visszaszállnak szülőfalumba, s arra sarkallnak, hogy ujra és ujra visszatérjek ide, örvendjek fejlődésének és egy álom beteljesülésének, amikor a falu nagyközséggé válik.

CSERMŐI PÁL

Mikor vásárolunk kucsmát avagy mikor lesz fűtés az aradi szállodákban?

Az ember nem télen vásárol magának kucsmát — igy szol az egyik ősrégi közmondás. Hétköznapi nyelvre forditva: az előrelátó ember nem a hideg beálltakor kezd készülődni a télre, kapkodni fűhöz-fához, hanem már jóval előtte. Igy kivánja az ésszerüség.

A Közélelmezési Trösztnél mégis az ellenkezője történt. A vállalat két szállodájában — az Ardealul és Mureşul hotelekben — a szokatlanul hideg októberben fogtak hozzá az elavult fütési berendezés kicseréléséhez, noha egy egész nyár — még ha olv szeszélyes is — állt ebből a célból a rendelkezésükre.

Jogosan tevődik fel a kérdés: miért? Mi a késlekedés oka? Sikerül-e operativan megoldaniok a sürgető problémát, mielőtt még körmükre égne a dolog?

Felvilágositással, vagy más szóval magyarázattal, ketten is szolgáltak: a Közélelmezési Trösztfőkönyvelője, Hulea Eugen és Petre Gheorghe, az adminisztrációs osztály főnöke, a két szállodában végzett munkálatok közvetlen irányitója. Érkezésemkor éppen az említett kérdésről tárgyaltak a pénzügyi osztály főnökével. Igy hát nem érte őket sem váratlanul, sem felkészületlenül érdeklődésem. Annál is inkább, mert már több alkalommal kellett hasonló kiváncsi kérdésekre válaszolniok. A „kiváncsiak" elsősorban a két szálloda vendégei közül kerültek ki, ami érthető is.

Az októberi hidegben didergő kedélyek megnyugtatásául Petre elvtárs azzal kezdte, hogy először a harmadik kérdésre válaszolt. Arra, hogy sikerül-e operativan megoldaniok a sürgető problémát? Még egyszerübben: mikor lesz ismét fütés az Ardealul és Mureşul szállodákban?

— Számunkra sem volt éppen vigasztaló, hogy októberben kell lebonyolitanunk egy ilyen fontos munkát, de ha már a helyzet igy hozta, igyekeztünk gyorsan dolgozni. S ez sikerült is. Az Ardealul szállodában alig két hét alatt kicseréltük a régi, elavult, szinte már használhatatlan kazánokat, különböző berendezéseket, sőt a szükséges műszaki ellenőrzést is elvégeztük. A hotel szobáiban ismét kellemes meleg van s a fürdőszobákból sem hiányzik a meleg viz. A Mureşulban bonyolultabb a kérdés ennek ellenére reméljük, hogy legkésőbb jövő hét végéig itt is normalizálódik a helyzet. Ideiglenesen már ezekben a napokban tudunk biztositani meleg vizet a szálloda lakóinak. Közben természetesen a szerelők fokozott ütemben dolgoznak.

Nos, a válasz valóban megnyugtató, de nem teljes. Miért kellett a legutolsó pillanatra ugyniok ilyen fontos munka elvégzését?

Hivatalos átiratok, felhivások, kérelmek — egész doszszéra való papir lapjairól, valamint a főkönyvelő és az adminisztrációs osztály főnökének szavaiból kerekedik ki a hosszu hónapok, sőt évek óta huzódó, bonyolódó történet, amely dióhéjban a következő:

Már két esztendeje annak, hogy a Közélelmezési Trösztet hivatalos formában kérte a Megyei Városrendészeti Vállalatot, hagyja jóvá a Mureşul szállodának a távfütési hálózatba való bekötését. Mindhiába. Az ujabb kérelmeknek, átiratoknak, közbenjárásoknak sem volt foganatja egészen ez év október 20-ig. Ezen a napon kapta meg a Trösztet — végre — a jóváhagyást. Bár még nem is olyan régen azt a választ kapták, hogy lehetetlen nem engedi a távfütési központ [illegible] sa stb. A Mureşul szállodában már éppen arra készültek, hogy — a jóváhagyás hiján — a helyi központi fütés ugyancsak elavult berendezését kicseréljék, uj kazánokat szereljenek fel ide is. Az örömmel konstatált fordulat után azonban késedelem nélkül hozzáfogtak a bekötési munka elvégzéséhez. És a jövő hét utolsó napjaiban végérvényesen pont kerül az évek óta huzódó kérvényezés végére. Persze, ha arra gondol az ember, hogy ez a pont hamarabb is odakerülhetett volna például abban az évben, amikor a szállodával szomszédos szülészeti kórházba szerelték be a távfütési vezetékeket s az egyik vezeték éppen a hotel pincéjén halad keresztül... No de, hogy a közmondások mellett maradjunk, jobb későn, mint soha.

Az Ardealul szálloda központi fütése korszerüsitésének története ujkeletübb. A Közélelmezési Trösztet ez év február 11-i keltezéssel küldte első átiratát felsőbb szerveihez kazáncsere ügyben. S aztán minden hónapban egyet. Október elején kapták meg a jóváhagyást és már be is fejezték a munkát. És ez a fontos.

... A megnyugtató magyarázat, a kielégitő válasz persze nem változtat a bevezetőben emlitett közmondás lényegén. Az ember nem télen vásárol magának kucsmát. E közmondás megszivlelését melegen ajánljuk minden vállalatnak, azoknak is, melyekre bizonyos munkálatok elvégzésének jóváhagyása hárul. Gondolunk ez esetben a Megyei Városrendészeti Vállalatra.

B. MANDITS KATALIN

Pillanatkép az IRTA autóbusz-állomásról.

A rejtvény nem sokáig marad rejtély...

Október harmincadikán (délután hat órakor, a Barátság Házában) tartja első müködési ülését az aradi rejtvényfejtők Ioan Slavici-ről elnevezett, nemrég alakult köre. Néhány nappal az ülés előtt felkerestük a kör elnökét, Hanc Paul tanárt, hogy elbeszélgessünk vele a kör megalakulásáról, terveiről, elképzeléseiről.

— Hogyan született meg az ötlet?

— Azt hiszem, mindjárt az elején a legnehezebb kérdést kaptam. Mert, ha arról érdeklődik, például: mikor és hol alakult meg a kör, arra gondolkodás nelkül rávághatom, hogy 1970. október tizennyolcadikán, délelőtt tizenegy órakor az Arad Municipiumi Művelődési Ház nagytermében, sőt hozzátehetem, hogy negyven személy volt itt jelen, s eddig harmincheten iratkoztak be. Nos, az ötlet megszületését kiváltó okok, ugy gondolom, valahol éppen e szamszerü adatok körül rejlenek. A kör iránt érdeklődők nagy száma ugyanis arra mutat, hogy Aradon az utóbbi időben egyre többen foglalkoznak rejtvényfejtéssel, s közülük jo néhányan előfizetői a Bukarestben megjelenő Rebus cimü folyóiratnak. Ilyenforman, hogy ugy mondjam, szinte szükségletté vált, hogy azonos érdeklődésü emberek időnként összejöjjenek — köri tevékenységet folytassanak.

— Igy tehát a körbe való belépés feltételei nincsenek életkorhoz, végzettséghez, foglalkozáshoz kötve...

— Igy van, és ennek egyik előnye éppen az, hogy a legkülönfélébb kategóriákhoz tartozó embereket is közelebb hozza egymáshoz. Ime, hogy most csak foglalkozás szerinti példákat emlitsek: alelnökünk: Voiculescu Iordan — tanár, vezetőségi tagjaink között foglal helyet Ciudan Gheorghe szerkesztő és költő (a Flacăra Roşie napilap főszerkesztő helyettese), és nem utolsó sorban a kör egyik igen lelkes szervezője, dr. Puticiu Pompilius. De számos, más foglalkozásu embert is említhetnék...!

— Mint hallottuk, a kör tagjai havonként kétszer tartanak majd munkaülést. Van-e valami elgondolás ebben?

— Van. Abból indultunk ki, hogy a körünkben használt legfontosabb kiadvány, a Rebus, havonta kétszer jelenik meg: 5-én és 20-án. Nos, mindig a megjelenés előtti pénteken találkozunk. Mégpedig azért, hogy igy kinek-kinek elég ideje legyen a folyóiratban közölt rejtvények fejtéséhez vagy megfejtéséhez. Összejöveteleink alkalmával a kör tagjai természetesen segitenek egymásnak. Igy hát egy-egy rejtvény, még ha a legnehezebbek közé tartozik is, reméljük, nem sokáig marad rejtély...

— A jelek tehát arra vallanak, hogy elegedettek lehetnek az indulás eredményeivel és a majd várható sikerekkel.

— Bevallom: körünk tagjainak a számával egyelőre nem vagyunk elégedettek. S bár amugy rejtvénykészitő is vagyok, most egyáltalán nem szándékszom titkolni, hogy nagyon örülök az ujságiró látogatásának. Mégpedig azért, mert remélem, hogy a lap jóvoltából Arad magyar nemzetiségü dolgozói közül is számosan kérik majd felvételüket a körbe. Ezzel egyszersmind azt is megmondottam, hogy a felvétel határidejét nem tekintjük egyszer s mindenkorra lezártnak. S itt szeretném felhivni az érdeklődők figyelmét, hogy a könnyebbség kedvéért, a posta utján, levelezőlapon lehet beiratkozni Butaru Ionel titkárnál. Cim: Arad, str. Teiului, bl. nr. 1., ap. 3. Amint tehát elegendő számu jelentkező lesz, meginditjuk a magyar és a német nyelvü csoport tevékenységét is.

— Sok sikert kivánunk — mindannyiuknak!

SIMONFI IMRE

Álombéli enciklopédia

Egész nap a városi közlekedés helyzetéről szóló ankéton dolgoztam. Száz, illetékesnek ezer kérdést tettem fel, estére aztán holtfáradtan elaludtam. Álomban kérdések és feleletek röpdöstek körülöttem.

Nyugtalan álmom volt, forgolódtam, s megkinzott agyam rendszert keresett a káoszban. A rendszer lassan kibontakozott.

A tagolt beszéddel egyidőben jelentkeztek az első kellemetlen kérdések is. Ilyenek, mint: hol van a te testvéred, Kain? Vagy valamivel később: miért nem megy itt a munka?

Kezdetben a megkérdezettek visszakérdeztek. Igy: hát őrzője vagyok-e az én testvéremnek? Vagy: És maguk, elvtársak, hogyan segitettek engem, amikor látták, hogy hibázom?

Valamivel később divatba jöttek a kitérő válaszok. Az ostobácska kérdezettek ekkor találták fel ezt a szót, hogy IZÉ, meg azt a mondatot: Tanár ur, én készültem.

A történelmi fejlődés magasba vezető utján, ujabb lépcsőfokot jelentettek a Semmitmondó Válaszok. Ebben a korszakban az olyan kényes kérdésre: hol van a te testvéred, Káin, a tapasztaltabb megkérdezettek igy válaszoltak: Intézkedéseket foganatositok, sőt állitom: mindent megteszek, hogy Ábelt előteremtsem, azt is közölnöm kell, hogy a feltett kérdés tanulmányozása folyamatban van, s az adott lehetőségeken belül igyekszem megválaszolni.

Mit lehet erre mondani? Semmit. Válasznak, ugyan nem válasz, de ugy tünik, mintha az lenne, lelki szemeinkkel látjuk, a lankadatlanul tevékenykedő valakit, aki intézkedéseket foganatosit, tanulmányoz és igyekszik.

Miután számtalanszor hagytam magam a Semmitmondó Válaszok hamispénzével kifizetni, álmomban ugy döntöttem, kiadom az ilyen válaszok enciklopédiáját. Ha valaki az Enciklopédiában található válaszok egyikével találkozik, ismételje meg a kérdését, mindaddig ismételje, amig elfogadható felelet nem érkezik. Jó ötlet ez az Enciklopédia...

Eddig jutottam, ekkor felcsörgetett a vekker. Később a közlekedési ankétra adott feleleteket rendszerezve rájöttem, a Semmitmondó Válaszok Enciklopédiáját nem tudom megirni, nem férne bele egy lexikonba. Mit tegyünk enciklopédia nélkül? kérdezzünk, kérdezzünk következetesen, könyörtelenül addig, amig végre, választ kapunk, értelmes és elfogadható választ kapunk minden kérdésünkre.

—tgy—

TANULSÁGOS ESETEK

Az alábbi eset 1970. október 16-an, este fél 8 órakor történt, Pécska körzetében. BĂNĂŢEAN DUMITRU, a pécskai vasuti egység traktorosa tüzifát szállitott pótkocsijában. A rakomány tetején ült MOŞ IOAN rakodómunkás, ittas állapotban. A tüzifa Moş Ioan nélkül érkezett rendeltetési helyére. Ő már nem került haza, mert az egyik utkereszteződésnél, a traktor sebességének növekedése és az uttest hullámzása okozta zökkenő következtében, leesett és halálra zuzta magát. A halott a hibás? Nem! A traktoros, mert teljesen figyelmen kivül hagyta a törvényt. Az eset a törvényszéken folytatódik.

Szintén ebben a hónapban még két hasonló eset történt. Szerencsére emberáldozat nem volt, azonban ez nem a gépkocsivezetőknek, hanem a milicia dolgozóinak köszönhető.

1970. október 22-én, 18.30 órakor HORVÁTH TEODOR, a Sikulai MGV bokszegi részlegének traktorosa pótkocsijában tüzifát szállitott és a rakomány tetején 4 személy ült. Ezért a szabálytalanságért megállitották, és akkor kiderült, hogy Horváthnak nincs vezetői jogositványa, a traktort az egységvezető engedélye nélkül hozta el és magánérdekből használta. Az ügy kivizsgálása folyik.

A másik eset október 14-én, reggel 9 órakor történt. A 21-AR-1620 és a 21-AR-1616 jelzésü tehergépkocsik 26—26 tanulót szállitottak a Sebesi Liceumból a Borosjenői ÁMV 11-es farmjára. A gépkocsik karosszériájában a gyerekek állva utaztak, ülőpadok és felügyelet nélkül. Mindket autónak müszaki hibái is voltak a jelzőlámpáknál, és a vezérlő és gördülő rendszerben. Miután a milicia szervei megállitották őket, a két gépkocsivezető, CORNEA IOAN és LAZEA ISAIA vállvonogatva válaszolgatott a kérdésekre. „Mit csináljunk, mi szóltunk, hogy ez helytelen, de ha igy küldenek el bennünket, nem tehetünk semmit". Az egyik kocsi fülkéjében megtaláltuk a tanulók kisérőjét is, LIPTAC IOSIF személyében, akinek nem nagyon volt mit igazolnia. Elképzelhetjük, hogy mi minden történhetett volna egy gyors fékezés esetén, vagy vagy kanyarnál, hiszen még a jelzőberendezésük sem müködött.

A felsorolt három eset közül az első kettővel kapcsolatban emlékeztetünk arra, hogy a törvény határozottan tiltja a gépjárművek pótkocsijában, a rakomány tetején történő személyszállitást, és az ittas emberek szállitását is.

A harmadik esettel kapcsolatban a törvény előirja:

— Amikor olyan gépjárművet használnak személyszállitásra, amely konstrukciójánál fogva nem erre a célra készült, vagy erre a célra használják a traktor pótkocsiját, akkor a következő intézkedéseket kell megtenni:

a) a karosszériát jól rögzitett ülőpadokkal vagy székekkel kell ellátni, és ezek legkevesebb 15 centiméterrel alacsonyabbak kell hogy legyenek, mint az oldalfalak;

b) a szélső oldalakat biztositékokkal kell rögziteni;

c) gyermekeket csak kisérővel szabad szállitani a karosszériában. (10 gyermek mellé 1 kisérő);

d) a menetlevélben feltüntetik, hogy a gépjármü vagy pótkocsi alkalmas személyszállitásra, ezt aláirja az, aki jóváhagyta és felel a szállitásért.

A jóváhagyást a garázsfőnök vagy az illető szocialista vállalat vezetője adhatja.

A menetlevélen kivül a gépkocsivezetőnél kell hogy egy táblázat is legyen, amiben név szerint fel vannak tüntetve a szállitott személyek, valamint a szállitás időpontja és az utirány is.

A milicia intézkedései a közlekedés negativ jelenségeinek megelőzésére egyre eredményesebbé válnak, azonban szükséges a gépjárművel rendelkező egységekben a garázsok felügyeletével és ellenőrzésével megbizott személyzet felelősségének a növelése is. Ők ismerik a legjobban az alkalmazott gépkocsivezetőket, akikre döntő befolyást gyakorolhatnak megfegyelmezésük érdekében.

A törvény, akármilyen jó is, csak akkor hatásos, ha szellemében és betüről betüre alkalmazzák valamennyien, akik erre hivatottak és akik részt vesznek a közuti közlekedésben.

VELEA GHEORGHE,
milicista alezredes

A közlekedésről

Tájékoztató

1970
Október
30
Péntek

Napkelte 6.50, napnyugta 17.08 órakor. Az évből eltelt 303 nap, hátra van még 62 nap.

Tippünk

a Pronosport-verseny 44. játékhetének mérkőzéseire:

I. FC Argeş—Farul
II. Kolozsvári CFR—Politehnica
III. SC Bákó—Kolozsv. Univ.
IV. Temesvári CFR—Rapid
V. Steagul roşu—Jiul
VI. Progresul—Petrolul
VII. Brescia—Atalanta
VIII. Catanzaro—Palermo
IX. Livorno—Perugia
X. Mantova—Reggiana
XI. Massese—Pisa
XII. Modena—Novara
XIII. Monza—Taranto

filmek

DACIA: A muzsika hangjai (9, 12.45, 16.30, 20.15).
STUDIÓ: Az alvilág professzora (10, 12, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30).
MUREŞUL: Találkozás (10, 12.30, 15, 17.30, 20).
IFJUSÁG: Találd ki, ki jön vacsorára! (11, 16, 18, 20).
VICTORIA: Oh, az a nagytata. (11, 16, 18, 20).
PROGRESUL (Ujarad): A bosszuálló (15). Ne légy szomoru (17, 19).
SOLIDARITATEA (Gáj): A balta (17, 19).
CFR (Grădiştе): Északra, északnyugaton át (I. és II. rész, 18).

A VIDÉKI MOZIK MÜSORA

LIPPA: Helga.
PÉCSKA: Elitéltek kastélya.
BOROSJENŐ: Szerelem és sebesség.
KISJENŐ: A csendőr házasodik.
SZENTANNA: A borzalom bére.
NAGYLAK: A menyasszony feketében volt.
KÜRTÖS: Üldözés.
PANKOTA: Nagy vakációk.
VILÁGOS: A Sas-müvelet.
SEBES: Argoman superdiabolicus
KÖRÖSBÖKÉNY: Graminia szerelme.
VINGA: Amikor a bagoly jön.

rádió

Péntek október 30.

BUKAREST I.

Hirek: 5, 6, 7, 9, 11, 13, 16, 17, 20, 22, 24, 2, 4. Operettzene: 11.05, 16.20. Könnyüzene: 11.15, 12, 23. Szimfonikus zene: 11.30. Orvosi tanácsok: 11.45. Vizállásjelentés: 11.50. Tudomány: 12.25. Népzene: 12.30, 15.25, 17.35, 19.30. Napi előzetes: 13.10. Melódiák: 13.22, 16.30, 18.25, 20.25. Dalok: 13.50. A hét zeneszerzője: 14. Hirdetések: 14.40. Szólisták, együttesek: 14.50, 18, 20.10, 21.20, 21.35. Szélrózsa: 15. Fuvószene: 16.45. A hazáért: 17.05. Gazdasági lapszemle: 18.10. Rádiójuság: 19. Esti müsor: 20.05. Irodalmi müsor: 20.20, 21.30. Szülőknek: 21. Sport: 22.20. Dzsessz: 22.30. Éjszakai esztrád: 0.03.

BUKAREST II.

Hirek: 6.05, 7, 12, 14, 16, 18, 21, 23, 0.55. Szólisták, együttesek: 11.07, 11.30, 14.30. Napi előzetes: 12.03. Déli hangverseny: 12.15. Kulturális müsor: 12.35. Déli hangverseny: 13. Tudomány: 13.30, 14.55. Operettrészletek: 13.40. Mikrofon előtt: 14.08. Hirdetések: 15. Operaáriák: 15.20. Rádióiskola: 15.30. Melódiák: 16.20. Rádióegyetem: 16.30. Népzene: 16.45. Ritmusok: 17. Spanyol nyelvlecke: 18.30. Dalok: 18.50. Slágerek: 19. Vita: 19.30. Mese: 19.50. Operaest: 20. Lirai album: 22. Kórusok: 22.30. Szimfonikus zene: 23.05, 24.

Gyászjelentés

FÁJDALMAS szivvel tudatjuk, hogy Rossi János elhunyt. Temetése október harmincadikán, 15 órakor lesz az Eternitatea temetőben.

A gyászoló család
(489)

MA ESTE

AZ ÁLLAMI SZINHÁZBAN:

G. B. SHAW PYGMALION

Ma este 19.30 órakor a Temesvári Állami Magyar Szinház ujból bemutatja aradi közönségének BERNARD SHAW nagysikerü vigjátékát. A kétszer is megfilmesitett, operettre is átirt mitológiai sztori XX. századi értelmezése a századeleji Anglia éles, igazi shawi szatirája. Higgins szerepét ezuttal is SINKA KÁROLY játssza, partnere KISS ERZSÉBET, aki Eliza Doolitlet, a virágáruslányból lett hercegnőt alakitja. Fellépnek még SZABÓ LAJOS (Doolitle), MESTER ANRÁS (Pickering) és mások.

CSERESNYÉS GYULA jólsikerült rendezését KAZINCZY GÁBOR korhü diszletei egészitik ki.

Az Aradi Népi Egyetem közli, hogy pénteken, október 30-án, 17 órakor a Barátság Házában (Köztársaság utja 78., I. emelet) Uj kutatások az automatikában és a kibernetikában cimmel Marcu Iosif mérnök, doktor-docens bukaresti egyetemi tanár tart előadást.

Az Aradi Népi Egyetem, a Megyei Tanfelügyelőséggel közösen, felső matematikai tanfolyamot szervez a véglegesitő és fokozati vizsgára beiratkozott tanárok számára.

Az előadásokat egyetemi előadók tartják vasárnap délelőtt.

Az érdeklődők jelenjenek meg vasárnap, november 1-én, 9 órakor a Barátság Házában (Köztársaság utja 78. szám, I. emelet.)

A Filológiai Tudományok Társaságának aradi fiókja közli, hogy pénteken, október 30-án, 18.30 órakor a Barátság Házában (Köztársaság utja 78., I. emelet) 90 éve született Mihail Sadoveanu cimmel szümpoziont tart. Előadók: Maria Iovănescu, Ion Ivaşcu és Ovidiu Olariu tanárok.

bábszinház

VASÁRNAP, november 1-én, délelőtt fél 11 órakor: *Isprăvile lui Pepărimă.*

hangverseny

Az Aradi Állami Filharmónia szimfonikus zenekara vasárnap, november 1-én, délután 4 órakor a Kulturpalota nagytermében hangversenyt rendez az Aradi 2-es számu Liceum tiszteletére, a VILÁG NAGY POEMÁI — FAUST témával.

Vezényel: KRZYZANOWSKI TADEUS, karvezető: PAUL PARADENCO. Közreműködnek: TRAIAN POPESCU, a Kolozsvári Állami Opera tagja, ION ZAHU és AUREL GHENDER. Ismertetőt tart: VOICHIŢA CĂMPAN-FATYOL.

Müsoron: BERLIOZ: FAUST ELKÁRHOZÁSA — részletek tenorra, énekkarra és zenekarra: GOUNOD: FAUST, Valpurgis éj és áriák; LISZT: FAUST SZIMFÓNIA, finálé tenorszólóval és férfikarral.

Vasárnap, november elsején, délelőtt 11 órakor ifjusági hangverseny. Jegyek az ügynökségnél és hangverseny előtt a Kulturpalota pénztáránál.

szinház

SZOMBATON, október 31-én, este fél 8 órakor: *Bărbaţi fără neveste* (G. bérlet).

VASÁRNAP, november 1-én, délután fél 4 órakor: *Bărbaţi fără neveste*; este fél 8 órakor: *Camera de alături* (mindkét előadás — bérletszünet).

televizió

Péntek, október 30.

18.00 Müsorismertetés.
18.05 Autósoknak.
18.20 Az otthon.
19.15 Egyenes adás a Lottó-huzásáról.
19.20 1001 este — gyermekeknek.
19.30 Hiradó.
20.00 Reflektor.
20.15 Aranylakodalom — lengyel játékfilm.
21.50 Kerdezzen! — Homeopátia és Acupunktura — pro és kontra. — Tudományos adás.
22.50 Hiradó.

időjárás

Az Aradi Meteorológiai Intézet jelenti: ma, október 30-án változó idő, felhős égbolttal, helyi esővel. Mérsékelt, majd élénkülő nyugati, északnyugati szél. A hőmérséklet állandósul. Várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 0 —4, a legmagasabb nappali hőmérséklet pedig 9—14 fok között váltakozik.

Várható időjárás október 31-én és november 1-én: változó idő, a hőmérséklet csökken.

Az Aradi Községgazdálkodási Vállalat közli a vízfogyasztókkal,

hogy szombatról, október 31-ről vasárnapra, november 1-re virradó éjjel éjfél és reggel 6 óra között csökken a vezetékekben a viz nyomása és a szokottnál nagyobb lesz a mangán- és vastartalom.

Felkérik az érdekelteket, tárolják a szükséges vizmennyiséget.

(667)

Az Aradi Vagongyár

Aurel Vlaicu ut 41—43. szám.

alkalmaz

— vasesztergályosokat
— marósokat
— hegesztőket
— lakatosokat
— asztalosokat
— villanyszerelőket
— szakképesitetlen munkásokat

Ugyancsak alkalmazunk szakképesitetlen munkásokat a lakatos, hegesztő és darukezelő szakmákban való kiképzésre.

A szakmunkára jelentkezők 62 évnél idősebb nyugdijasok is lehetnek.

Az érdeklődők a gyár személyzeti osztályán jelentkezzenek.

(676)

Az ILL Arad

Hunedoara utca 42. szám

a lakók tudomására hozza,

hogy tiz napon belül kötelesek a munkahelyükben, valamint a jövedelmükben illetve családtagjaik számában bekövetkezett változásokat bejelenteni, amennyiben ezek a házbér összegét módositják.

A lakók tartsák be saját érdekükben ezt a határidőt, mivel különben a késedelemből származó büntetést kell fizetniök.

(668)

ELŐTÉRBEN —

a műanyag alapú ragasztók

A mindennapi életben gyakran felmerülő problémák egyike a különböző tárgyaknak ragasztással történő összeillesztése.

Nagy mennyiségű ragasztóanyagot használ el például a butoripar, a műanyagipar, a kaucsukipar, a bőrgyártó- és textilipar, valamint a kerámia- és a papiripar. A ragasztandó anyagoktól függően különböző alapanyagu ragasztókat használnak. A leggyakrabban előforduló ragasztóanyagok egyike az állati eredetü enyv, melynek kiváló tulajdonságait már 3000 évvel ezelőtt is ismerték. Példa erre a régi egyiptomi favázak díszítése, amelyekre a festéket egy enyvből és krétából álló keverékkel rögzitették. Az enyven kivül használtak még más ragasztóanyagokat is. Igy például ismerték a tojásfehérje, különböző balzsamok és gyanták stb. ragasztó tulajdonságát.

Az évszázadok során nem sokkal gazdagodott a ragasztóanyagok családja, mivel mindenhol, még a XIX. század végén is az állati eredetü enyvet használták. Az ipar fejlődésével természetesen fellendült a butoripar is, ami nagy mennyiségü enyvet követelt, most már ipari szinten. Igy aztán a kutatók arra törekedtek, hogy ujabb ragasztóanyagokat találjanak, amelyek joggal helyettesithetik az enyvet. Igy került sor a növényi eredetü ragasztók és valamivel később a kazein enyvek és a természetes kaucsuk alapu ragasztók használatára.

A vegyipar fejlődésével, az 1930-as évektől kezdve, az érdeklődés középpontjába a müanyag alapu ragasztók kerültek. Az elsők között kell megemlitenünk a fenol-formaldehid, az ureo-formaldehid és a melamin alapu gyantákat. A fenol-formaldehid alapu ragasztóréteg nagy keménységü és nagyon jól ellenáll a nedvességnek és a magas hőmérsékletnek. Az ureo-formaldehid gyanták előnye az, hogy olcsók és alacsony hőmérsékleten szilárdulnak meg. Ezeket főleg belső ragasztásoknál használják, ahol a viz nem érheti a ragasztott felületeket.

Ugyancsak érdemes megemliteni a polivinilacetátból készült ragasztókat, amelyeket polivinil-alkohollal kevernek és széles körü alkalmazást nyertek a papir és a fa ragasztásánál, kiváló minőségükért és olcsóságukért. Jó minőségü ragasztók készülnek a rezorcin gyantákból, a klórkaucsukból, valamint a butadién és sztirénkaucsukból is.

Az utóbbi években nagy fontosságot tulajdonitanak a müanyag alapu ragasztóknak, mivel rendkivüli ellenállóképességgel rendelkeznek és széles körben alkalmazhatók nemcsak a fatárgyak, de a fémnek fával, a fémnek fémmel, az üvegnek fémmel és az üvegnek üveggel való ragasztásánál is.

Igy az érdeklődés az uj alapanyagok felé fordult, amelyektől a kutatók igen sokat várnak. Ezek között sorolhatjuk fel az izociánátokat, az epoxid gyantákat, a furán gyantákat, a poliésztereket, a poliamidokat, a szilikonokat és a különböző epoxidnovolakkokat. Ezekből az anyagokból kitünő minőségü ragasztókat lehet készíteni, amelyeknek használata kiterjeszthető lesz az épitőiparban, a falak tapétázásánál, a fürdőszobacsempék ragasztásánál, az aluminiumlapok összeillesztésénél, a parkettának direkt a betonra való ragasztásánál, a törhetetlen (szekurit) üveg készitésénél, továbbá a gépgyártóiparban, az aeronautikában, a hajógyártásnál, a hangszerkészitésnél, a müanyagiparban, a bőr- és a textiliparban és nem utolsó sorban a butoriparban.

Sok helyen használnak müanyag alapu ragasztókat az aluminiumlapok összeillesztésénél, mivel az aluminium nehezen hegeszthető és ragasztva gazdaságosabb.

Az eddig felsorolt példák csak izelitőt adnak a müanyag alapu ragasztók sokoldalu felhasználásáról és mivel az alapanyagok a müanyagok kémiájából származtathatók, joggal várhatjuk azt, hogy a jövőben ujabb és ujabb anyagokkal fogják gazdagitani a müanyag alapu ragasztók népes családját.

KENDERESSY ATTILA
vegyészmérnök

Zenész humor

Bülow karmester nagyon durva ember volt. Ezért sokan nehezteltek rá. Egyszer, gondolatokba merülve ment az utcán. Hirtelen egy vörös képü férfi állt meg előtte és dörgő hangon igy rivallt rá: „Szamár!" Bülow felnézett, udvariasan megemelte kalapját és igy szólt:

— Örvendek. Az én nevem Bülow — és nyugodtan folytatta utját.

★

Goldmark Károly, a „Sába királynője" cimü opera és egyéb szerzemények alkotója, nagyon hiu ember volt. Szerette, ha ünnepelték, ha felismerték.

Egyszer valahova utazott. A vonat fülkéjében rajta kivül csak egy fiatal, jól öltözött nő ült még. Az utitárs unottan nézett ki az ablakon, mit sem törődve a zeneszerzővel, akiről, ugy látszik, fogalma sem volt, hogy ki csoda. Goldmark pedig mindent elkövetett, hogy magára vonja a figyelmet. Amikor látta, hogy kisérletei meddőek, igy fordult a csinos utitárshoz: — Kisasszony, engedje meg, hogy bemutatkozzam: Goldmark Károly vagyok! — És várta a hatást. — Örvendek — mondta a nő unott hangon. — Én vagyok a „Sába királynője"-nek az apja — tette hozzá a zeneszerző. — Ön egy szerencsés ember — jött odaátról. — Nem mindenkinek sikerül ilyen jól férjhez adni a leányát...

f. l.

A karikaturista szemével

Vadásztörténetek

COSMA ȘTEFAN karikaturái

Japán tudósok Kiszennuma helység közelében Inairyus — ezelőtt 22 millió évvel élt hüllő — maradványait fedezték fel.

Hasonló fosszíliákat, amelyek tudományos neve Metanotosaurus Nipponicus, ezelőtt 31 évvel is felfedeztek ugyanabban az övezetben. A japán paleontológusok ujabb kövületek után kutatnak.

Aradi érdekességek

Az argó „ős" — Aradon

Most két éve emlékezett meg a hazai tudományos világ Nicolaus Olahusról (1493—1568), a neves humanistáról. A Nagyszebenben született, Szászvároson és Nagyváradon iskolázott, tirgovistei eredetü családból származó, kiváló tudós, a mohácsi vész idején jelentős szerepet játszott. Világhirü barátjával, Erazmusszal évekig levelezett. Tudományos müvei jelentős alkotásai a középeurópai latin irodalomnak. Életmüvéről, 1968-ban I. S. Firu és Corneliu Albu, a bukaresti Tudományos Könyvkiadónál, adatokban gazdag monográfiát adott ki.

A nagynevü humanista ATILA c. latin nyelvü földrajzi és történelmi müvében, érdekes Arad megyei vonatkozást találtunk. Nicolaus Olahus szerint, Arad közelében, Simándon, különös embercsoport verődött össze 1536 táján. A „sánták, bénák és vakok közössége" azt tartja tekintélyesnek — irja a tudós humanista —, aki a legnyomorékabb közülük. Mindenünnen összegyüjtik a testileg fogyatékosokat és hogy mások meg ne értsék, külön nyelvet, a VAKOK NYELVÉT beszélik egymás közt. Befogadják a koldusokat, kóborlókat, csavargókat, és ha tehetik, sok rosszat követnek el.

Ez a tartalmilag idézett rész (a nagyon ritka, 1763-as, bécsi kiadásból), sok fejtörést okozott a történetirónak. Kikből is állhatott ez a különös és rejtélyes közösség? A nagy humanista szabatos leirásából, mintha a Csodák udvara elevenednék meg Hugo Victor Párizsi Notre-Dame-jából. (Ez volt a középkori Párizs alvilágának tanyája!)

Feltételezhetően afféle „koldusszövetség"-ről lehet szó. A „vakok nyelve", amit csak a beavatottak értenek — pedig a „tolvajnyelv", vagyis az argó első, hiteles emlitése. Egyébként ez a véleménye, a mai, ismert nyelvésznek, Bárczi Gézának is. Spectator (doktor Krenner Miklós) szerint inkább „énekes" koldusokról, avagy éppen énekmondókról, igricekről lehet szó.

Hirességek

A Korunk legutóbbi számát, a szerkesztőség, a nyelvtudomány időszerü kérdéseinek szentelte. A számos hazai és külföldi tanulmány között helyet kapott KERÉNYI KÁROLY professzor Vergilius nyelvéről szóló, uj szempontokat felvető tanulmánya. A világhirü klasszika-filológus aradi származásu. A liceumban érettségizett, 1915-ben. A neves tudós évtizedekig külföldi egyetemeken tanitott. Különösen a mitoszok keletkezéséről szóló tanulmányai keltettek nagy feltünést. Aradi diákkorában, a mai Ghiba Birta utca 13. sz. házában lakott.

Évtizedekig aradi és európai hiresség volt, BARTH LULU, a világjáró autógrammgyüjtő. Hatalmas könyvben, melynek a „Világ" nevet adta, gyüjtötte össze kora minden hirességének aláirását. A divatos fürdőhelyeket járta és uralkodók fogadták kihallgatáson. Közben pedig abból tartotta fenn magát, hogy gyüjteményét, belépti jegyét mutogatta. A nagyértékü gyüjteményt azonban máig is tisztázatlan körülmények között, elvették tőle. Egyes források szerint „elitta", mások szerint, elzálogositotta. Hosszas pereskedés indult meg — és ma már nem tudható, hogy hová került a hihetetlenül érdekes gyüjtemény. Barth Luluról, halálakor, a NYUGAT is megemlékezett.

Babits Mihály, 1912-ben, „Magántudósok" cimmel rendkivül érdekes cikket közölt a Nyugatban. A tanulmány alapgondolata az, hogy miért van vidéken annyi kisiklott ember, „félreismert" zseni? A költő ARADI példát is emlit. Timon Zoltánt.

A jóképességü mérnök, a szakiskola tanára volt. Filozófiával foglalkozott és különc könyveket irt.

Az egyik korabeli forrás igy irja le a szépszál filozófus külsejét: „Sajátszabta fekete himalája kabátot, lengő vitorlavászon nadrágot viselt. Fején ellentengernagyot megillető, alomszalmából készült kalap volt, mig lábán teljesen nyitott, okkersárga szandált viselt, melyből élénken kicsillogott a tengerzöld harisnya".

Az antialkoholizmust és „testi-szellemi megujhódást" hirdető filozófus több könyvvel feltünést keltett. Sajátságos nézeteit egész sor röpiratban „tette közkincsé".

FICZAY DÉNES

A Duna torkolatánál rendkivül ritka étikagyló-fajtát fedeztek fel. A szakemberek megállapitották, hogy a Mya Arenaria fajtáról van szó, amely az Atlanti-óceán amerikai partján található nagy mennyiségben. A feltételezések szerint a kagylófajta lárva állapotban hajók testén került a Fekete-tengerbe. A Mya Arenaria az enyhén sós vizeket kedveli és az iszapos homokban él, mintegy 25 centi mélységben. A homokból csak szivornyája emelkedik ki, amelylyel táplálékot keresve szüri a vizet. A kutatók tanulmányozzák a kagylófajta életkörülményeit, elterjesztésének és értékesitésének lehetőségeit.

Legközelebbi szomszédunk: a HOLD

Szerdán a moszkvai Tudósok Házában sajtóértekezletet tartottak a Luna-16 automata üréllomás eredményes repüléséről és a holdtalajminták földrehozásáról. Mint ismeretes, a repülést 1970. szeptember 12 és 24 között hajtották végre.

Msztiszlav Keldis, a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának elnöke kidomboritotta azt a rendkivüli szerepet, amelyet a Hold tölt be a világürkutatás általános programjában. Utalva többek között a szovjet ürhajózás eredményeire, a tudós rámutatott, hogy a Szonda-8 legutóbbi kisérlete során kidolgozták a kozmikus készülékek ballisztikus légköri belépésének uj változatát az északi félteke irányából. Ilyen körülmények között az ürhajót pályájának utolsó szakaszán irányitani lehetett a Szovjetunió területén felszerelt vezérlő komplexum földi eszközeivel, ami biztositotta a sokkal pontosabb leszállást. A Luna és a Szonda üréllomások által végzett sikeres repülések — hangsulyozta M. Keldis —, valamint a Vénusz állomások kisérletei meggyőzően bebizonyitották, hogy a jelenlegi szakaszban a Hold és a bolygók tanulmányozásának számos kérdése megoldható automata eszközökkel, amelyek már többször bebizonyitották hatékonyságukat.

Egy másik tudós, V. E. Isevszkij, a Luna-16 üréllomás repülését ismertetve rámutatott, hogy az állomás pontos elhelyezkedése a kiszámitott pályán lehetővé tette a Föld—Hold utvonalon előirt második pályakiigazitás törlését, a visszanyerhető készülékkel a Föld felé repülő rakéta pedig ballisztikai röppályán ért vissza a Földre minden kiigazitás nélkül. Azokon a jelentős gazdasági előnyökön kivül, amelyekkel az automata állomások az embervezette ürhajókkal szemben rendelkeznek — mondotta a tudós — a Hold és a naprendszer más égitestei tanulmányozásából szerzett adatok elemzése uj és széles körü lehetőségeket tárt fel az automata eszközökkel folytatott ürkutatás terén. Ezt lehetővé teszi nemcsak az automata állomások repülésének gyakorlatilag korlátlan tartama, hanem az a képességük is, hogy egyelőre az ember számára hozzáférhetetlen körülmények között müködhetnek.

Részletesen leirva a holdanyagot, amelyet a Luna-16 automata üréllomás hozott a Földre — A. P Vinogradov akadémikus rámutatott, hogy a tudósok eddig 70 vegyi elem létezését igazolták a Holdon. Feltételezhető — mondotta a tudós —, hogy a Föld és a Hold és valószinüleg más földtipusu bolygók anyagának általános differenciálódása hasonló utakon ment végbe noha különböző fejlődési szakaszokat ért el.

A feltett kérdésekre válaszolva Msztiszlav Keldis akadémikus rámutatott, hogy a Luna-16 üréllomás repülése lépésnek tekinthető más bolygók, elsősorban a Venus és a Mars tanulmányozása felé.

A Szovjetunió Tudományos Akadémiájának elnöke ezután kijelentette, hogy a Szovjetunió hajlandó holdközetmintát cserélni más országok tudományos intézményeivel. Egyben kifejezte megelégedését a szovjet—amerikai ürkutatási szakemberek moszkvai találkozója felett. Ez alkalommal megvitatták az ürhajók összekapcsolására vonatkozó kérdéseket. A két fél — mondotta M. Keldis — ugy véli, célszerü lenne a kapcsoló készülékek szabványositása, de ez a kérdés elég bonyolult és később dolgozható ki.

★

Az Apollo-11 ürhajó személyzete által a Holdon elhelyezett két szeizmográf adataiból kitünik, hogy a Holdon rendszeres időközökben kéregmozgások követik egymást valahányszor a Hold ürpályája áthalad az apogeum és a perigeum pontjain. A NASA holdtudományi irodája munkatársai szerint legkisebb földtávolságban a Föld vonzereje olyan nagy, hogy a Holdat alkotó nehéz anyagok a holdkéreg felszine felé emelkednek. E kéregmozgások a két szeizmográftól délkeletre mintegy 160 kilométerre keletkeznek. Amikor a Hold a legnagyobb távolságra kerül a Földtől, vagyis eléri az apogeumot, a rengések a szeizmográfoktól keletre mintegy 100 kilométerre következnek be, mégpedig a Fra-Mauro kráter körzetében, ahol jövő év február 15-én az Apollo-14 holdutazása során a két ürhajós leszáll.

Ceginek A NAGYVILÁGBÓL

Pakisztáni geológusok az ország nyugati részében gazdag uránium-lelőhelyre bukkantak. Pakisztán keleti részén cirkonium- és titán-lelőhelyet fedeztek fel.

★

Vasárnap nagy erővel tört ki az Etna. Az ugynevezett 1970-kráterből a kőtörmelék 300 méter magasra repült. Nagy mennyiségü láva kezdett folyni a 3370 méter magasan lévő kráterből.

★

Moszkvában megjelent a Nagy Szovjet Enciklopédia harmadik kiadásának első kötete. A 3086 cimszót tartalmazó kötet összeállításánál több mint 1100 szakember müködött közre. Az enciklopédia harmadik kiadása 30 kötetben jelenik meg, több mint 100 000 cimszóval, 15 000-nél több szakember közremüködésével.

★

Amazóniában a Paracanas indiánok uj törzsét fedezték fel. Ezek a bennszülöttek még nem láttak eddig fehérbőrüeket. Az indiánok nagyon elcsodálkoztak a „sápadtarcuak" láttán, de incidensre nem került sor.

Az ENSZ New Yorkban kiadott demográfiai évkönyve rámutat, hogy amennyiben a népszaporulat jelenlegi üteme nem módosul, a következő három évtizedben megkétszereződik a Föld lakosságának a száma, s 2006-ban hétmilliárd lesz. Jelenleg 3 552 000 000 ember él a Földön, s a népesség megoszlása a következő: 56 százalék Ázsiában, 13 százalék Európában, 9,7 százalék Afrikában, 7,8 százalék Latin-Amerikában, 6,7 százalék a Szovjetunióban, 6,3 százalék Észak-Amerikában és 0,5 százalék Óceániában. Az egyes országok lakosainak számával kapcsolatban a statisztika kimutatja, hogy 740 milliós lakosságával a Kinai NK áll az első helyen, majd India következik 537 millió, a Szovjetunió 240 millió és az USA több mint 220 millió lakossal.

★

A Concorde repülőgép 1972 novemberében vagy decemberében fogja először körülrepülni a világot a hangnál kétszer nagyobb sebességgel — jelentette ki Sydneyben a British Aircraft Corporation társaság ausztráliai kereskedelmi kirendeltségének igazgatója.

Enric Roșcovici

SZATIRIKUS VÁZLATOK

Létezik az öntömjénezésnek egy nagyon kifinomult módja. Keresel például egy „diszkrét" fület és rejtelmesen egy „titkot" sugsz bele, mint például:

— Tudod, a direktorom ma négyszemközt nagyon megdicsért. Azt mondta: én vagyok a legtehetségesebb munkatársa. Csak neked mondom el, mert barátom vagy, de kérlek, ne szólj róla senkinek.

Nyilvánvaló, hogy másnap az egész kerület tudomást szerez róla, mit is mondott az igazgató az illető munkatársnak.

Bármely kis bosszuság elhomályosithat egy nagy örömet, de akármilyen öröm sem képes megingatni egy nagy bánatot.

★

Gyuszi tatája sok mindent tud, mert minden nap az enciklopédiai szótárt bujja. De nem kerüli el figyelmét sem a folyóiratok információs rovata, sem az olyan televizión közvetitett müsorszám, mint az „Aki tud — nyer". Gyuszi tatája hallott a barlangfestészetről. Szokrátész aljas megöletéséről, ismeri Roger Moor esküvője napját és azt is tudja, mikor uralkodott Áron, a tirannus.

Egy napon Gyuszi megkérdezte tatáját, miért csinál ugy a kutya, hogy „ham-ham" és a macska, hogy „miau-miau"? A félelmetes enciklopedista előbb fölényesen mosolygott, majd félénken sóhajtott, végül pedig arca elsötétedett, mint az üszög, mert rájött, hogy ismeretei szántóföldjén egy szemernyi tudomány sem található a fentemlitett háziállatok nyelvezetével kapcsolatban. Gyuszi, kiváncsiságtól hajtva megismételte a kérdést:

— Miért, tata, miért?

— Csak azért! — vágta el röviden a tata.

— Hát ennyit én is tudtam — felelte Gyuszi leplezetlen büszkeséggel. Ettől a pillanattól fogva Gyuszi ugy tekintett magára, mint egy... enciklopédistára.

★

Dicséretes, ha eljutsz az ERETT bölcsességig. De ezerszer jobb, ha a bölcsességet ifju korodban szerzed meg.

★

Egyes emberek akkor is tolakodnak, ha üres a villamos. Talán azért, mert tulságosan fejlett a... társas ösztönük.

★

Más dolog bármiről véleményt mondani és megint más mindenhez érteni.

★

Aki azt állitja, hogy életében sohasem hazudott, már ezzel is valótlanságot állit.

Forditotta: D. P.

A Gdanszk tartományi, XIV. századból származó Kwizdyn kastély egyike Lengyelország számos, kiemelkedő müemlékének. Képünk a kastélyban berendezett hatvan szobás muzeum egyik középkori szoborgyüjteményét ábrázolja.

Keresztrejtvény

VIZSZINTES: **1. Ezzel a jelszóval kezdődtek 1917. julius 3-án Péterváron a kormány elleni tüntetések.** 5. Sajátkezüleg. 6. Lángol. 7. Ugat egynemü betüi. **8. 1917 juliusában az Ideiglenes Kormány elfogató parancsot adott ki Lenin ellen, aki Finnországban ennek a tónak a partján rejtőzött el.** 9. Fuvós hangszer. 10. Házon betüi keverve. 12. Igekötő. 13. Férfinév becézve. 14. Nyugatnémet város. 15. Erre használják a poharat. 17. Elnáspágol. 19. Forditott állóviz.

FÜGGŐLEGES: 2. Hal petéi. 3. Fonetikus mássalhangzó. 4. Férfi név. **5. A vizszintes 1 folytatása.** 7. **Lenin villamositási tervének röviditett neve.** 11. Hüségesen. 14. Urán és kén. 16. Hegyes szerszám-e? 18. Irányjelző.

(A rövid és hosszu magánhangzók között nem teszünk különbséget.)

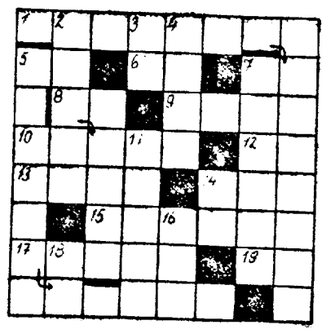

NEMZETKÖZI ÉLET

A jugoszláv külügyminisztérium szóvivője Nicolae Ceauşescu elvtárs küszöbön álló látogatásáról

BELGRÁD. — George Ionescu, az Agerpres tudósítója közli:

Csütörtökön a jugoszláv külügyminisztérium szokásos heti sajtóértekezletén Dragoljub Vuica külügyminisztériumi szóvivő kijelentette, hogy Nicolae Ceauşescu elvtárs küszöbön álló jugoszláviai látogatása és Joszip Broz Tito elnökkel folytatandó megbeszélései kifejezik az együttműködés és a jószomszédság kapcsolatainak magas fokát, ujabb hozzájárulást jelentenek majd a két ország kapcsolatainak erősítéséhez, a béke és a nemzetközi együttműködés megszilárditásához.

Románia és Jugoszlávia közös törekvései és tevékenysége a béke és a nemzetközi együttműködés erősítéséért az Egyesült Nemzetek Alapokmánya elveinek tiszteletben tartása alapján — hangsulyozta a jugoszláv szóvivő — ugyanakkor a lapot szolgáltatnak az egyre gyümölcsözőbb együttműködéshez nemzetközi téren.

Vuica rendkivül intenzivnek és sikeresnek minősitette az együttműködést, amelyet a két ország az utóbbi években minden területen létrehozott. Mint hangsulyozta, a két fél különösen a Ceauşescu és Tito elnök 1969 szeptemberi vaskapui találkozója során létrejött megegyezés alapján tett erőfeszitéseket annak érdekében, hogy ez az együttműködés minél jobban kifejlődjék gazdasági és kulturális téren. A sajtóértekezleten ezzel kapcsolatban hangsulyozták, hogy szintén fontos szerepet töltöttek be a román—jugoszláv gyümölcsöző együttműködés fejlesztésében a kormányfői szinten lefolyt találkozók, valamint a román—jugoszláv együttműködési kormánybizottság eredményes tevékenysége. Az eddigi jelentős eredmények kifejezésre juttatják a két ország kölcsönös érdekeit és megnyitják a tartós, gyümölcsöző és hosszu időtartamu kapcsolatok reális perspektiváit — hangsulyozták a sajtóértekezleten.

A JKSZ konferenciája megkezdte munkálatait

BELGRÁD. — George Ionescu, az Agerpres tudósitója jelenti:

Belgrádban csütörtökön megkezdte munkálatait a Jugoszláviai Kommunisták Szövetségének első konferenciája, amelyen a küldötteken kivül részt vesznek a Szövetségi Szkupstina, a Szövetségi Végrehajtó Tanács, a JDNSZSZ Szövetségi Konferenciája és más politikai és társadalmi szervezetek képviselői.

A konferencia munkálatait Joszip Broz Titonak, a Jugoszláviai Kommunisták Szövetsége elnökének rövid beszéde nyitotta meg.

Ezután a napirend elfogadására került sor. Ezen a következő kérdések szerepelnek: a JKSZ első konferenciája munkarendjének elfogadása és a konferencia munkaszerveinek megválasztása; a JKSZ szerveinek összetételében a IX. kongresszus után bekövetkezett változások ellenőrzése; a JKSZ Elnökségének munkajelentése a IX. kongresszus határozatainak alkalmazásáról; a JKSZ szervezeti kérdésekkel foglalkozó bizottságának munkajelentése; a JKSZ ellenőrző bizottságának jelentése; a jelenlegi jugoszláviai politikai helyzet és a JKSZ feladatai; a szocialista viszonyok fejlesztése a mezőgazdaságban és a JKSZ feladatai.

A konferencia folytatja munkálatait.

A. Koszigin fogadta Románia Szocialista Köztársaság moszkvai nagykövetét

MOSZKVA (Agerpres).

Amint a TASZSZ jelenti, Teodor Marinescu, Románia Szocialista Köztársaság moszkvai nagykövetét csütörtökön fogadta Alekszej Koszigin, a Szovjetunió Miniszertanácsának elnöke és baráti megbeszélést folytatott vele.

PÁRIZS (Agerpres).

Csütörtökön Párizsban megtartotta 90. ülését a Vietnam-értekezlet. A megbeszélések nem hoztak uj elemeket, a felek fenntartották korábbi álláspontjukat.

ECUADOR

25 000 dollár jutalom az emberrablók nyomravezetőinek

QUITO (Agerpres).

Negyvennyolc órával Cesar Rohon Sandoval tábornoknak, az ecuadori légierő főparancsnokának elrablása után a rendőrség és a hadsereg által folytatott nagyszabásu nyomozás még mindig nem vezetett semmi eredményre. A szemtanuk szerint az elrablásban mintegy tiz személy vett részt, de személyazonosságukat még nem sikerült megállapitani. Jól tájékozott körök szerint az emberrablás végrehajtói üzenetet intéztek a hatóságokhoz, s ebben az összes politikai foglyok szabadon bocsátását követelik Sandoval tábornok ellenében. A kormány a rögtön itélő bíróságok és a közlekedési korlátozások bevezetése után 1 millió sucre (hozzávetőleg 25 ezer dollár) jutalmat tüzött ki a nyomra vezetőknek, akiknek felvilágositásai lehetővé tennék az emberrablók személyazonosságának megállapitását, vagy Sandoval tábornok fogvatartási helyének felfedezését.

Quitoban, Guayaquilben és más ecuadori városokban igen feszült a helyzet. A hatóságok felfüggesztették több lap megjelenését és utasitásokat adtak a hadseregnek, hogy szállja meg a rádió- és televizióállomásokat. A repülőterek még mindig zárva vannak. Eddig több mint 200 személyt tartóztattak le, köztük a Guayaquili Egyetem rektorát és alrektorát is.

Közlemény Andrej Gromiko és Douglas Home tárgyalásairól

LONDON (Agerpres).

Az Andrej Gromiko szovjet külügyminiszter és Douglas Home brit külügyminiszter tárgyalásairól kiadott közlemény rámutat, hogy a két fél megvizsgálta a kétoldalu kapcsolatokat, valamint egyes aktuális nemzetközi kérdéseket. A felek a béke fenntartása és megszilárditása érdekében szükségesnek tartják az államok együttmüködését, függetlenül társadalmi rendszerüktől.

A közlemény szerint a Nagy-Britannia és a Szovjetunió közötti jó viszonyt szemlélteti az is, hogy az utóbbi években a kormányok több egyezményt kötöttek, amelyek előmozditják a kölcsönösen előnyös kétoldalu kapcsolatok fejlődését. A két állam sokrétü kapcsolatot és cseréket tart fenn gazdasági, kereskedelmi, müszaki-tudományos és kulturális téren is.

A közlemény szükségesnek véli e kapcsolatok további fejlesztését.

A két fél — hangoztatja a továbbiakban a közlemény — kiemeli az európai helyzet tényleges javitásának jelentőségét. Véleményük szerint a biztonsági értekezlet —, amelyen az összes európai államok mellett részt venne az USA és Kanada is — előmozditaná a kontinensi helyzet kedvező alakulását.

Edward Heath miniszterelnök és Alec Douglas-Home külügyminiszter elfogadta a meghivást, hogy tegyen hivatalos látogatást a Szovjetunióban egy később megállapitandó időpontban.

AZ ENSZ-KÖZGYŰLÉS FOLYTATTA A KÖZEL-KELETI KÉRDÉS VITÁJÁT

NEW YORK (Agerpres).

Szerdán, az ENSZ-közgyülés közel-keleti vitájának harmadik napján Mohammed Yazid algériai küldött kijelentette, hogy a térség problémáinak tartós megoldása érdekében el kell ismerni a palesztinai nép törvényes jogait, főleg pedig önrendelkezési jogát.

Rácz Pál, Magyarország küldötte inditványozta, hogy a közgyülés erősitse meg a Biztonsági Tanács 1967. novemberi határozatát és követelje az érdekelt felektől annak teljesitését.

Abba Eban, Izrael külügyminisztere tiltakozott az ellen, hogy a közgyülés olyan határozatot hozzon a közel-keleti kérdésben, amely érintené „az 1967. novemberi határozat kényes egyensulyát".

Szaud-Arábia és Ceylon képviselői sikraszálltak a Biztonsági Tanács határozatának gyakorlati alkalmazásáért.

Dharia indiai küldött kijelentette: reméli, hogy a jelenlegi vita meggyőzi a érdekelt feleket arról, hogy komoly tárgyalásokat kell kezdeményezni az ENSZ-főtitkár különmegbizottja, Gunnar Jarring nagykövet utján.

★

A szerdai ülésen a közgyülés elé terjesztettek egy határozati javaslatot a közel-keleti helyzet megoldási módozatairól. A dokumentumot 16 — többségben afroázsiai állam — irta alá társszerzőként. A határozati javaslat a többi között szorgalmazza a Biztonsági Tanács 1967. november 22-i határozatának sürgős teljesitését, és kinyilvánitja, hogy az aláiró államok mindenben támogatják az ENSZ-főtitkár különmegbizottjának erőfeszitéseit. Felkérik az érdekelt feleket, azonnal vegyék fel az összeköttetést az ENSZ-főtitkár különmegbizottjával, hogy tegyék lehetővé feladatának mielőbbi teljesitését.

Harci hét Irországban

DUBLIN (Agerpres).

Harci hét kezdődött az Ir Köztársaságban az ország közös piaci csatlakozása ellen. Az akcióban részt vesznek különböző politikai szervezetek és szakszervezetek, laburista és kommunista vezetők. A harci héten tüntetések, nagygyülések, szemináriumok stb. formájában igyekeznek mozgósitani a közvéleményt a közös piaci csatlakozás ellen.

A Közös Piac-tagság ellenfelei hangoztatják, ha Irország csatlakozik a gazdasági szervezethez, drágulni fog az élet, növekszik a munkanélküliek száma, elszegényednek a kisfarmerek, az országnak részben fel kell adnia hagyományos semlegességi politikáját és nemzeti függetlenségét.

Szovjet-amerikai űrkutatási szakemberek megbeszélése

MOSZKVA (Agerpres).

Amint a TASZSZ hirügynökség jelenti, a Szovjetunió Tudományos Akadémiája hivatalosan közölte, hogy szakemberei október 26-án és 27-én Moszkvában megbeszélést folytattak az USA Országos Űrhajózási és Űrkutatási Hivatalának szakembereivel az űrállomások illetve pilótás űrhajók közelitési és összekapcsolási eszközeinek egységesitésével kapcsolatos problémákról.

A találkozón vélemény- és információcserére került sor az egységesités alapelveiről. A tárgyalófelek szükségesnek tartják a müszaki kisérletek és a véleménycsere folytatását.

Budapest

A DIVSZ tanácskozáson felszólalt Vasile Nicolcioiu, a KISZ KB titkára

A Magyar NK fővárosában csütörtökön folytatta munkáját a Demokratikus Ifjusági Világszövetség 8. közgyülése. Többek közt felszólalt az angolai, a Német DK-beli, a chilei, az USA-beli, a Vietnam DK-beli, a csehszlovákiai, az olaszországi, a spanyolországi és a bulgáriai ifjusági szervezetek képviselője.

A csütörtök délelőtti ülésen mondott beszédet Vasile Nicolcioiu, a KISZ KB titkára is. Rámutatott, hogy az ülésszaknak egy magasabb rendü szakaszt kell nyitnia a DIVSZ történetében, fel kell lenditenie a nemzetközi szolidaritás fokozásáért, a világifjuság haladó és demokratikus erői egységének létrehozásáért, megszilárditásáért és fejlesztéséért kifejtett tevékenységet. Mint mondotta, az ifju nemzedék fontos és tevékeny politikai-társadalmi erő, szilárd osztaga az antiimperialista frontnak. Hangsulyozta, hogy az ülésszaknak a tevékenység elemzésén és a távlati program kijelölésén tul alkalmat kell adnia arra is, hogy részvevői nyiltan, őszintén, baráti szellemben megvitathassák az ifjusági mozgalom helyzetével és fejlődésével kapcsolatos komplex problémákat, a célkitüzések megvalósitásának leghatékonyabb utjait és módjait. Abból kell kiindulnunk, hogy a nemzetközi ifjusági mozgalom részvevői igen változatos körülmények között tevékenykednek, s különböző feladataik objektiv módon különböző megoldásokat kivánnak. Minthogy a világon rendkivül sok ifjusági szervezet van, véleményünk szerint a DIVSZ-nek bátrabban kell hozzálátnia az együttmüködésnek, a közös akciók alapjainak a szélesitéséhez — mondotta.

Vasile Nicolcioiu befejezésül hangsulyozta, a román ifjuság következetesen sikraszáll a szocialista országok népeivel és ifjuságával való barátságért, szövetségért és együttmüködésért, a világifjuság forradalmi, demokratikus és haladó szervezeteivel való együttmüködés bővitéséért. A romániai ifjusági szervezet mindig támogatni fogja a szabad életért és függetlenségért harcoló fiatalokat, s mindig harcos szolidaritást vállal vélük.

A közgyülés folytatja munkáját.

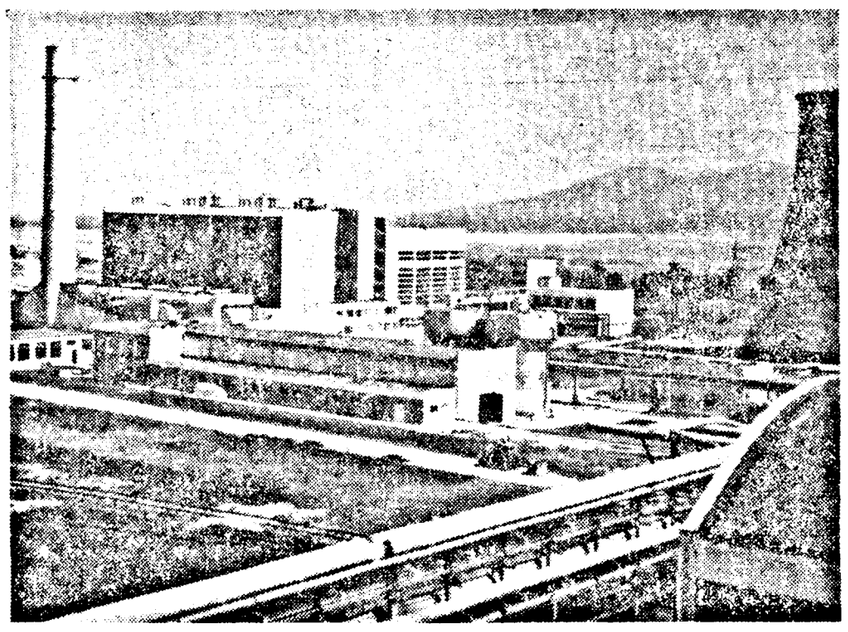

Képünk a vracai (Bulgária) vegyipari kombinát hőerőmüvét mutatja be.

A jugoszláv aluminiumipar fejlesztése

A jugoszláv gazdaság vezetői az ország iparának fejlesztésében kivételes szerepet szánnak a soron következő években az aluminiumiparnak olyan más kiemelt szektorok mellett, mint a vegyipar, a kőolajipar, az elektrotechnika, valamint a villamosenergia termelés.

Nem kell külön hangsulyoznunk, mennyire nélkülözhetetlen az aluminium egy ország modern gazdaságában. Célunk csupán az, hogy dióhéjban ismertessük a jugoszláv ipar ezen „ujszülöttjének" eddigi életrajzát és további nagy fejlődési kilátásait.

Jugoszláviában is, akárcsak a legtöbb országban, az aluminiumipar rövid multra tekint vissza. Alig négy évtizede annak, hogy az oly sok célra felhasználható fehér fém utat tört magának a modern ipari életben. A statisztikai adatok szerint 1930-ban Jugoszláviában 8 000 tonna bauxitból mintegy 1700 tonna aluminiumot gyártottak.

Ettől az időponttól kezdve 1940-ig a termelés rendkivül lassu ütemben gyarapodott. A háboru még inkább meggátolta ennek az iparágnak a növekedését.

A szocialista épités éveiben a jugoszláviai aluminium termelésében is nagy fordulat következett be. 1954-ben 3500 tonnát tett ki a termelés, de a következő években már 500 százalékkal növekedett. Az idén az aluminium-termelés 48 000 tonnát tesz majd ki, s fedezi nemcsak a belső piac szükségleteit, hanem az exportigényeket is, a Boris Kidrics, a Sibenik, az obravaci Jadral stb. üzem tevékenységének eredményeként.

A jugoszláv közgazdászok az ország gazdasági fejlesztésében nagy fontosságot tulajdonitanak az aluminiumnak. Az utóbbi években végzett kutatások eredményeként megállapitották, hogy a Boszniában és Hercegovinában található nagy bauxit-telepek lehetővé teszik az aluminium-termelés jelentős fokozását. Becslések szerint ebben az övezetben mintegy 70 millió tonna bauxit található, ami az összes jugoszláviai tartalékok mintegy harmadrészének felel meg.

Éppen ezért elhatározták, hogy a hercegovinai Mostarban és a kelet-boszniai Vlasenjta helység közelében nagy aluminium-kombinátot épitenek.

Az uj ipari létesitmények felépitésével a szarajevói Energo-Invest vállalatot bizták meg. A tervek szerint 1973-ig üzembe kell helyezni mind a mostari, mind pedig a kelet-boszniai kombinátot. Az uj kombinátok müködésbe helyezésével 1975-ben az évi átlagos termelés eléri a 200 000 tonnát. Egyidejüleg korszerüsitik a bauxitbányákat is, hogy a kitermelés fedezze a két uj ipari egység nyersanyag-szükségletét.

E tervek megvalósitásával Jugoszlávia aluminiumiparának termelése olyan szinvonalat ér el, amely ezt az iparágat a baráti ország gazdaságának egyik kulcsiparává avatja. A tervek valóra váltása nemcsak megváltoztatja majd az aluminium termelésének struktúráját, volumenét és felhasználását különböző müszaki területeken, hanem előkelő helyet is biztosit ennek a terméknek a jugoszláv gazdaságban.

Az ország ujabb aluminiumtermelő központjainak megjelenése magával vonja a villamosenergiaforrások gyarapitását, ujabb energiaszállitó vonalak épitését az illető övezetekben. E két nagy létesitmény megvalósitásával Bosznia és Hercegovina, amely erőfeszitéseket tesz, hogy elérje a többi fejlett jugoszláv köztársaság szinvonalát, tovább megy előre a gazdasági haladás utján.

GEORGE IONESCU,
az Agerpres belgrádi tudósitója

KÜLFÖLDI TÁVIRATOK

BERN

A svájci kormány megtagadta a politikai menedékjogot Odumegwu Ojukwu tábornok, volt biafrai vezetőtől — közölte a svájci igazságügyi-minisztérium.

TIRANA

Tiranában megkötötték a Pristinai (Jugoszlávia) Egyetem és a Tiranai Egyetem 1970—1971. évi együttmüködési megállapodását, amely előirja tanárok kölcsönös látogatását, tankönyvek, kiadványok és tudományos munkák cseréjét.

SANTIAGO

Emilio Cheyre chilei rendőrfőnök, aki a Rene Schneider tábornok, volt hadsereg-főparancsnok meggyilkolása ügyében a nyomozást vezeti, közölte, hogy letartóztatták Roberto Viaux nyugalmazott tábornokot. Tavaly október 21-én Viaux tábornok volt a vezetője a Tacna ezred zendülési kisérletének, s Santiago de Chile-i politikai körökben gyakran hangoztatták, hogy egyike a Schneider tábornok elleni merénylet megszervezőinek.

KAIRÓ

Anwar El Szadat, az Egyesült Arab Köztársaság elnöke, Moamer El Gedafi, a Libiai Forradalmi Parancsnokság Tanácsának elnöke és Gaafar El Numeiry tábornok, a Szudáni Forradalmi Parancsnokság Tanácsának elnöke november 3-án megvizsgálja Kairóban az arab világ politikai és katonai problémáit, valamint a közel-keleti helyzet ENSZ-beli megvitatásának több kérdését.

LONDON

Andrej Gromiko, a Szovjetunió külügyminisztere szerdán Londonban találkozott Nguyen Thi Binhhel, Dél-Vietnam Köztársasága Ideiglenes Forradalmi kormányának külügyminiszterével és baráti megbeszélést folytatott vele.

HANOI

A VNA hirügynökség közölte, hogy a Hatay tartományi légvédelmi tüzérség október 28-án lelőtt egy pilóta nélküli amerikai repülőgépet, amely megsértette Vietnam DK légiterét.

BELGRÁD

A szakemberek becslései szerint a második századból származó risani mozaik Európa egyik legrégibb, csak a Hadrianus császár hires Róma környéki mozaikjához hasonlitható müemlék.

A risani mozaik öt részből áll. Négy rész sajátos diszitésü, az ötödik mitológiai jeleneteket ábrázol.

NEW YORK

Nixon elnök szerdán folytatta a republikánus jelöltek támogatására kezdeményezett választási körutját. Ellátogatott St. Petersburgba, Tallahasseeba (Florida állam) Longviewba és Dallasba (Texas állam). Az elnök rövid nyilatkozataiban utalt a gazdasági helyzet javulására, a kormány inflációellenes intézkedéseinek hatékonyságára.

SAN FRANCISCO

A TWA légiforgalmi társaság egyik sugárhajtómüves repülőgépének pilótája szivroham következtében meghalt Chicago és San Francisco között. A gépen 54 utas tartózkodott. A másodpilótának sikerült baj nélkül leszállnia a legközelebbi repülőtéren.

PÁRIZS

A Franciaország és Lengyelország közötti periódikus politikai tanácskozások keretében Párizsban megbeszélések kezdődtek a két ország külügyminisztériumának küldöttségei között. A lengyel delegációt Adam Willmann helyettes külügyminiszter, a franciát Jacques de Beaumarchais, a külügyminisztérium politikai főosztályának vezérigazgatója vezeti.

ATHÉN

Szalonikiban és Athénban megünnepelték a fasiszta megszállókkal szembeni fegyveres népi ellenállás megkezdésének 30. évfordulóját. Az évforduló alkalmából ünnepségeket, ifjusági felvonulásokat és kulturális rendezvényeket tartottak.

NYUGAT-BERLIN

Szerdán négynapos látogatásra Nyugat-Berlinbe érkezett Gustav Heinemann, Németország SZK elnöke.

Ezzel kapcsolatban a Német DK Külügyminisztériumának szóvivője kijelentette, hogy Heinemann látogatása ellentétben áll Nyugat-Berlin státusával; Nyugat-Berlin nem része Németország SZK-nak — irja az ADN hirügynökség.

ANKARA

Dr. Vedat Ali Ozkan török egészségügyi miniszter kijelentette, hogy az egészségügyi hatóságoknak sikerült megfékezniük az isztambuli kolerajárványt. Az uj kórházi beutalások száma 99 százalékkal csökkent. Mint hozzáfüzte, a kolerának mintegy 50 halálos áldozata van.

Vörös Lobogó szerkesztősége: Republicii ut 81. szám. Telefon: 24-14, 16-92, 30-87, 35-69, 46-74. Kiadóhivatal: 28.34. Nyomda: 30-93, 20-77. Tip. I.P.B.A.

40 168